

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYED-
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGŐ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESÉ.
EGYES SZÁM 8 FILLÉR, VASÁRNAP 12 FILLÉR.

VIII. ÉVFOLYAM, 212. SZÁM.

DEBRECEN 1931 SZEPTEMBER 18. PÉNTEK.

8 OLDAL: 8 FILLÉR.

Tetemrehívás!

Zsitvay igazságügyminiszter gyászbeszéde a torbágyi áldozatok temetésén

„Az a bomba az egész ártatlan emberiségnek szól!”

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter a biatorbágyi merénylet áldozatainak temetésén az alábbi megrendítő erejű gyászbeszédet mondotta:

— A biatorbágyi pokoli gonosztett ártatlan áldozatainak szörnyű tömegavatala köré sereglettünk, kicsorduló könnyes fájdalommal, mélységes emberi részvétellel és a határtalan gonoszság fölött lázadó lélekkel. Tiétek, gyászoló családok, kik pótolhatatlan, kedves tagot sirattok, tiétek magyar vasutasok, kik példásan kötelességteljesítő hű bajtársakat veszítettek, tiétek minden részvétünk.

— Az a bomba, amelynek áldozatait most temetjük, nem az ártatlan, gyantalan nemes emberiség. Az a bomba bizony az egész ártatlan emberiségnek szól.

— Ha van vigasz az isteni kegyelmen kívül, úgy az emberi szolidaritás érzésének ez az életre hívása az! Ez az a reménysége is a határtalan gazság felett lázadó léleknek, amely sohasem fog bele nyugodni abba, hogy tehetetlenül legyen kiszolgáltatva az emberiség a földkerekség hol egyik, hol másik pontján vért szomjazó Gonoszoknak.

— Tetemrehívó szavam, amely ma a világ szívére és józan eszét egyszerre keresi, hitem szerint nemcsak a sorsverte nemzet megnyilatkozása, hanem a véresen megbántott egész emberiség, amely égre kiált és minden becsület keblen dörömböl, mint akár maga a gaztett, amely kiváltotta.

— Ha nem a rettegés, amit a förtelmes merényletsorozat céloz, hanem a közös sorsra való ráeszmélés, a testvériség öntudatra ébredése, a világ aktivitása, lesz a válasz, akkor a rémségek és a gyász után lesz vigasz, lesz elégtétel és lesz e mélyresüllyedt korból felemelkedés.

— Te polgár, ki munkás tagja vagy a társadalomnak, te munkás, ki polgára vagy a hazádnak, tudd meg, hogy egyaránt leselkedik rád a Rém. Honnan tudod, hogy egyik napon nem téged vár-e hiába haza kenyéértelenül vált családod, vagy ha hazatérsz, nem ott döbben-e eléd a könyörtelen Gonosz helyrehozhatatlan csapása? Mert a nézői örület nem válogat. Mindegy neki, gyermek, nő, vagy férfi, kicsi vagy nagy, szegény, vagy gazdag, jó, vagy rossz: ahogy Biatorbágyon is sokféle osztályból, felekezetből, nemzetből vette ártatlan áldozatait.

— Ember tudd meg, hogy bűntársá aljasulsz, ha nem állsz te is a Rém, a Gonosz, a Tagadás ellen

küzdők sorába és gyermekek, aszszonyod, szüleid gyilkosainak útját egyengeted, ha elhallgatsz, elnézel, eltűrsz, lekicsinyelsz bármely jelenséget, amely az emberi szolidaritás várán rést törni igyekszik.

Szigoru pénzbüntetés terhe alatt be kell jelenteni 200 pengő értéken felül minden valutát, ezer pengőn felül minden külföldi követelést

Rendszabályok a külföldön elhelyezett vagyon bejelentésére
A 33-as bizottság hozzájárult a rendelethez

Budapest, szeptember 17. A 33-as bizottság csütörtöki ülésén napirend előtt Lakatos Gyula mély megdöbbenéssel megemlékezett a biatorbágyi merényletről és az emberiség szolidaritására hívta fel a figyelmet.

Pallavicini örgróf felszólalásában pontos kimutatást kér az állam érdekességéről.

Teleszkyvel szemben úgy látja, hogy a bizottság tagjai nincsenek teljesen tájékozottak. A Kereskedelmi miniszter még nem adott választ az Ibusz és a Podgyász házhozszállító rt. ügyében. Sürgősnek tartja a rádió szerződés revízióját és a 33-as bizottság elé való terjesztését. Szükséges tudni azt, hogy a kormány milyen részvénytársaságokban, szövetkezetekben és egyéb intézményekben van érdekelve. A másik konkrét kérése az, hogy azt a dohányjövődéki szerződést, amelyet valamely külföldi társasággal az előző pénzügyminiszter meg akart kötni, szintén hozza a bizottság elé.

Ugron Gábor a 6-os bizottság nevében bejelentette, hogy ennek a bizottságnak a működése éppen azoknak az adatoknak a felderítésére vonatkozik, amelyeknek idehozatalát Pallavicini György örgróf kívánta.

FIZETÉSCSÖKKENTÉS AZ ÁLLAMI SZÍNHÁZAKNÁL

Áttérve az állami színházak személyi kiadásainak csökkentése tárgyában be adott kormányrendelet tervezet tárgyalására, Temesváry előadó ismertette a rendelettervezetet. A rendelet értelmében a színházi tisztviselők és egyéb alkalmazottak illetményei szept. hó elsejétől oly módon csökkennek, hogy négyszáz pengőt meg nem haladó fizetés, havibér, tíz százalékkal, négyszáz pengőn felüli illetmény pedig tizenkét százalékkal, a színházi mellékilletmények pedig huszonöt százalékkal csökkennek. A szerződéses viszonyban levő valamely alkalmazott szerződésén alapuló minden járandó

— Én hiszem, hogy mindenre ráeszmélsz Te, aki Biatorbágy mennydörgő szavát meghallottad, megértetted és leszel az emberiséget megváltó szeretet lelkes katonája. Biatorbágy a gyűlölet útján a Halál demokráciájának borzalmas végállomása, a szeretetfűtötte mozdony az élet demokráciájának emelkedő pályáján viszi előre az emberiséget.

— A szeretet kísérje örök nyugóra testvéreinket, Biatorbágy ártatlan áldozatait, virrasszony sírjuk felett és szárítsa fel a közvetlen vesztesek elapadni nem akaró

könnyeit.

— Miatyánk, mindenható örök Isten. Adj békét és örök nyugodalmat. Az igaz nyugalom békéjével esendesítsd le a gyászoló lelkek háborgását. Adj elégtételt a megcsúfolt igazságnak és a megsértett emberiségnek. Önts a szívkebe megértést, testvériséget és szeretetet, ó minél több szeretett és gyujts az emberekbe útmutató világosságot, mert Te vagy az út, az igazság és az élet. Oh adj nekünk, szenvedő emberiségnek is végre békét és nyugalmat. Amen.

ságánál huszonöt százalékos csökkentés. Kimondja a rendelet, hogy ez a csökkentés nem szolgálhat alapul a szerződésnek az alkalmazott részéről történő egyoldalú megszüntetésére. E rendelkezések 1932. június hó végéig maradnak érvényben.

Hosszas vita után a rendeletet elfogadták.

RENDELET A KÜLFÖLDI VAGYONOKRÓL, VALUTÁKRÓL ÉS DEVIZÁKRÓL

A bizottság ezután tárgyalás alá vette a külföldi fizető eszközök kötelező bejelentésére vonatkozó rendelettervezeteket, amelyet Egry Aurél ismertetett.

A bejelentési kötelezettségek tárgyát alkotják:

1. Külföldi fizetési eszközök, valuták, csekkek, utalványok, ügyvezetett kifizetések, a külföldi váltópénz kivételével;
2. 5000 pengő összértékét meghaladó mennyiségű külföldi kibocsátású értékpapírok, kivéve, ha 1931. július 15-ike előtt szerezték és;
3. Effektív külföldi pénznemekre szóló követelések, devizák.

Belföldi adós elleni követelés, ha valutára szól is, nem esik bejelentés alá. Bejelentésre a Magyarországon lakó természetes és itt székhellyel bíró jogi személyek kötelesek, még pedig a tulajdonos, vagy birtokos, vagy kezelő személy is az 1931. szeptember 15. napján fennálló állag szerint. A bejelentés határideje 1931. szeptember 30. A bejelentést a Nemzeti Banknál kell tenni, amelynek október hó 20-ig jogában áll a bejelentett értékeket pengőfizetés ellenében átvenni. Ez átvételi igény alól mentesek azok az értékek, amelyekről a fél kimutatja, hogy közgazdaságilag indokolt célra szüksége van rájuk, amiről a Nemzeti Bank és véleményeltérés esetén egy döntőbírátság határoz.

Aki a bejelentés alá eső külföldi ér-

tékeinek felét az államnak három évre öt százalék mellett kölcsönadja. — másik felerész tekintetében mentesül.

A bejelentéseket bizalmasan kell kezelni és a bejelentésben foglalt adatok alapján devizarendeletek megszégése okából bünyádi eljárásnak nincs helye és a bejelentés tartama adótárgyak nyomozására, adóalap megállapítására s kivételére nem használható fel. A rendelet megszégése, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást alkot és két hónapig terjedhető elzárással és 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, elközbának, bünygyi zárlatnak és biztosítási végrehajtásnak is helye van.

A tervezethez először Popovits Sandor szólt hozzá. Felszólalásában vázolta az ország jelenlegi devizahelyzetét, amely olyan intézkedéseket tesz kívánatosná, amelyek a devizák szaporítását előmozdítják.

Ügyelni kell arra, hogy a rendelet részletei és végrehajtása ne terelődjék ezzel ellenkező irányba s ne idézzenek fel hajszát egyesek ellen. Ezért ragaszkodik a tervezetnek ahhoz a rendelkezéséhez, hogy a beszolgáltatott adatokat bizalmasan kell kezelni.

Eber Antal a német és más külföldi példákra kiindulva kimutatja, hogy hasonló intézkedések csekély eredménnyel járnak. A tervezetet csupán azért fogadja el, mert a közhangulat kívánja.

Örffy Imre szerint a rendelettervezet két egészen különböző rendelkezéscsoportot tartalmaz. A kényszerrendszabályok sajnos, alig fognak eredményre vezetni.

Turi Béla szükségesnek tartja a rendelet kindását, még arra az esetre is, ha nem is volna nagy anyagi jelentősége, mert mindenkinek kötelessége a válságos helyzetben a valuta készlet szaporításával az állam segítségére sietni, Magasnak tartja az ötezer pen-

gós határt, melyen alul a külföldi követeléseket nem kell bejelenteni.

Teleszky János csatlakozik Popovics felszólalásához és a maga részéről is rámutat arra, hogy helytelen volna hazafiailan magatartásnak bélyegezni hogy valaki a vagyonát a múltban külföldön helyezte el. Lehet-e hazafiailannak bélyegezni azt az amerikai aki nekünk kölcsönt ad, holott ez ugyancsak külföldön helyezi el a tőkét.

Wolff Károly nemcsak a közhangulat jegyében, hanem tárgyilagos megfontolás alapján is szükségesnek tartja a sürgős intézkedést. Helytelen, hogy a rendelet az ötezer pengőn aluli követeléseket mentesíti. A kölcsönként felajánlott valutát, valutában tartja visszafizetendőnek.

Esterházy Mórle gróf ismerteti a német deviza rendeletet és több módosítást ajánl.

Nagy Emil kijelentette, hogy általában nem esett ugyan kifogás alá a vagyonok külföldön való helyezése, de nem ugyanez a helyzet azokra a akik a bankzárlat idejében vitték ki a vagyonukat.

Rassay Károly azt indítványozta, hogy a rendelet alapján való büntető eljárás csak a Nemzeti Bank indítványára legyen megindítható.

Lakatos Gyula azt indítványozta, hogy akik külföldi valutakészleteik húsz százalékát ellenérték nélkül az állam rendelkezésére bocsátják, készleteik többi részére szabaduljanak a beszolgáltatás kötelezettségétől.

Tomesányi V. Pál az ötezer pengős mentességi határt a valutánál túlságosan magasnak tartja. Schandl Károly helyesli a rendelet kiadását.

Károlyi Gyula miniszterelnök felszólalásában kijelentette, hogy a kormány is tudatában van annak, hogy a rendelettel nagy pénzügyi eredményt nem lehet várni. A beszolgáltatás alól mentes minimum tekintetében az a felfogása, hogy ezt alacsonyan kell limitálni. Az ötezer pengőt soknak tartja, sőt a belföldön való valutákra indítványozott ezer pengőt is soknak tartja. Szerinte leghelyesebb volna ha a külföldi követelésekre s a külföldön levő értékpapírokra ezer pengős minimumot, a belföldön levő valutákra pedig 200 pengős minimumot alapítanának meg. A bizottság ezután általánosságban elfogadta a javaslatot.

Arészletes tárgyalás során Wolff Károly javasolta, hogy a beszolgáltatási értékhatár a külföldi és belföldi valutákra egységesen ezer pengő legyen.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök újabb közvetítő indítványa alapján a bizottság úgy határozott, hogy a valutákra egységesen 200 a külföldi követelésekre és értékpapírokra pedig ezer pengő legyen az értékhatár.

Esterházy Mórle indítványára elfogadták, hogy a betevő jogosítva legyen a saját behozott külföldi tartozásainak fedezésére szükséges összegeket szintén visszatartani.

Rassay Károly indítványára elfogadták azt a módosítást, hogy a kihágás miatt büntetendő eljárás csak a Nemzeti Bank indítványára legyen folyamatba tehető. Ezzel a rendelettervezet részleteiben is letárgyalták.

LETARTÓZTATJÁK A RÉM-HIRTERJESZTŐKET.

A biatorbágyi merénylet óta az ország különböző részeiből származó merénylethírek terjedtek el. Ezek a hírek tudatosan terjesztett valótlanságok, amelyek azt a célt szolgálják, hogy az ország polgári társadalmát megrendítsék. A hatóságok minden egyes esetben megállapították, hogy ezek a rémhírek minden alapot nélkülöznek, tendeciózus valótlanosságok. A rémhírek terjesztői közül többet el is fogtak és ellenük a legerélyesebb eljárást indították meg.

Egerben és Szegeden tartóztattak le gyanús embereket a vasúti merénylettel kapcsolatban

Ismét találtak egy darab ekrazitot a merénylet színhelyén

Budapest, szept. 17. A biatorbágyi robbanás színhelye közelében újabb robbanóanyagot találtak. A biatorbágyi viadukt mellett a töltés oldalán egy bokorban a robbanás helyétől négy méternyire találták meg a robbanóanyagot, amely 2 darab kocsigyertyavastagságú robbantószer és két kisebb törmelék.

A robbanószer megvizsgálás céljából Budapestre szállították és a hivatalos robbanószer szakértőnek átadták.

Ezek megállapították, hogy az újabbban talált robbanószer is ekrazit. Bizonyos tehát, hogy a merényletet ekrazittal követték el.

KÉT GYANUS NÉMET MUNKÁST FOGTAK EL EGERBEN.

Eger, szept. 17. Tegnap este az egeri rendőrség a biatorbágyi vasúti merénylet ügyében két gyanús német munkást vett őrizetbe. Az egyik Wilhelm Wall, a másik Johann Bach lakatos. Hétfőn érkeztek Egerbe és nem jelentkeztek a rendőrségen, útleveleik nem volt rajta a határrendőrség pecsétje, tehát olyan úton jöttek az országba, ahol nem ellenőrizi senki sem, annak sem tudják okát adni, hogy miért nem jelentkeztek a rendőrségnek. A szombatról vasárnapra virradó éjszakát állítólag Budapesten töltötték, de hogy hol, azt nem tudják megmondani.

SZEGED HATÁRÁBAN ELFOGTAK EGY GYANUS NÉMET MÉRNÖKÖT.

Szeged, szeptember 17. A biatorbágyi merénylettel kapcsolatban egy őszeres, mint ismeretes, közölte a rendőrséggel, hogy szeptember 7-én Gálnó és Somolya között este 10 óra tájban egy ismeretlen, magát mérnöknek mondó egyén kéredzkedett fel a kocsijára. Az illető, aki csak németül tudott, elmondta, hogy nincs pénze és ezért gyalog akar Budapestre menni. A beszélgetés során kintunt, hogy az ismeretlen kommunista érzelmű. Állítólag kijelentette azt is, hogy pár nap múlva nagy esemény fog történni Magyarországon. Az őszeres bejelentése alapján a rendőrség és a csendőrség nyomozást indított az állítólagos mérnök felkutatása érdekében.

A kiadott személyleírás alapján Balázs Árpád szegedi tanárképzőintézet tanuló tegnap délelőtt felismerte az állítólagos mérnököt. Az illető megszólította őt és németül érdeklődött az egyik ucca iránt, ahol valamelyik ismerőst akarta meglátogatni. Hozzátette, hogy Belgrádba akar utazni. Balázs az esetről jelentést tett a rendőrségnek és a detektíveknek a késő esti órákban sikerült az állítólagos gépész-mérnököt előállítani. Kihallgatása után intézkedtek, hogy az illetőt Budapestre szállítsák.

AKIK MAGUKAT AKARTÁK FELROBBANTANI.

A harmadik nyom, amely felmerült és most kerül vizsgálat alá, a következő: Szakácsi Géza 41 éves géplakatos, aki a Népházban lakik és Rézner József rézműves a merénylet elkövetése előtti időben érintkezésbe léptek egy soffőrrel, akit rá akartak venni, hogy valami bombamerénylet elkövetésében legyen a társuk, esetleg valamelyik hid felrobbantásában. A soffőr egy ideig résztvevett a tárgyalásokban, később azonban teljesen kikapcsolódott azokból és most, amikor a bombame-

rénylet megtörtént, kötelességének tartotta, hogy erre a két emberre felhívja a hatóság figyelmét.

A rendőrség előállította ezt a két embert és házkutatást is tartott a lakásukon. Szakácsinál noteszt találtak, amelyben gyanús feljegyzések vannak, így többek között olyan feljegyzést, hogy az ujjesti hid 833 lépés, egy másik feljegyzés pedig lögyapotról szól. Más hasonló feljegyzések is olvashatók a noteszban.

Ugy Szakácsi, mint Rézner azzal védekeznek, hogy a torbágyi merénylet-hez semmi közük sincsen, legfeljebb azzal a tervvel foglalkozott Szakácsi — mondotta —, hogy magával együtt felrobbantja valamelyik vasúti hidat, vagy más bombamerényletet követ el, mindezt pedig azért, hogy ezzel a munkások lehetetlen helyzetére ráterelje a világ figyelmét.

A két letartóztatott ember ellen egyébként más bizonyíték nincs és a rendőrség úgy látja, hogy nem is igen lehet közük a torbágyi merénylet elkövetéséhez, legfeljebb kötyagos gondolatokkal foglalkoztak, amelynek végrehajtására sem idejük, sem módjuk nem is lehetett.

LEIPNIKOT A MERÉNYLET ESTÉJÉN ÁLLÍTOLAG SZÉKESFEHÉRVÁRÓTT LÁTTAK?

Székesfehérvár, szept. 17. Délután telefonon értesítették a szé-

kesfehérvári rendőrséget, hogy a Feketesas szállóban szombaton este látták Leipniket, aki ott a söntésben vacsorázott. A rendőrség kihallgatta Bay Sándor csapost, valamint László Ignácé felírónót, aki a fényképen határozottan felismerték azt az embert, aki szombaton este a söntésben megjelent és vacsorázott. Elmondották, hogy a söntésnek egy félreeső helyén ültek le hárman. Lehajtott fővel, hogy az arcukat alig lehetett látni csendben beszélgettek, állandóan az órát nézték, majd egy darabig kártyáztak, de látszott, hogy a játék nem pénzre, hanem időtöltésre megy. Féltil után távoztak. Feltűnt már akkor, hogy az autó, a melyen érkeztek, nem — mint szokás volt, — a szálloda előtt állott meg, hanem a szállodával szemben levő Jókai utcában.

A rendőrség sürgősen beidézte a Jókai utcában járó éjjeliőrt és egy portást, akiket ugyancsak kihallgatta a három gyanús embert illetőleg. Nyomozást folytat a rendőrség arravatkozólólag is, hogy nincsenek-e Leipniknek Székesfehérváron rokonai és nem fordult-e meg azoknál. A rendőrségnek az a feltevése, hogy mivel Székesfehérvár 50—60 kilométernyire van Biatorbágytól, innen indulhattak el a merénylők a merénylet elkövetésére.

Eltemették a biatorbágyi áldozatokat

Ötvenezer ember vett részt a temetésen — Éretlen suhancok felháborító magatartása

Budapest, szept. 17. Az egész nemzet részvétellel kísérte utolsó útjára a biatorbágyi merénylet áldozatait. A Vérmező térségét ezer rendőr vette körül és a téren a közönség tízezzel szorongtak. A katalakon 19 koporsó nyugodott, előttük rengeteg koszorú. A külföldi halottak koporsóját az illető nemzet lobogója borította. A gyászoló családokon kívül a katalakok közelében helyezkednek el a különböző küldöttségek. A képviselőház és a felsőház küldöttsége, a kabinet képviselői, a kormányzó képviselőiben Károlyi Gyula miniszterelnök és a főváros képviselői.

Három órakor kezdődött a temetési egyházi szertartás, a különböző felekezetű halottak koporsói előtt, majd a Máv. énekhar és a rendőrségi zenekar gyászdalai után Zsitvay Tibor igazságügyminiszter mondta el hatalmas gyászbeszédét, melyet lapunk első oldalán közlünk.

Az igazságügyminiszter gyászbeszéde közben, amely nagy hatású volt a gyászoló közönségre, incidens történt.

Pontosan a katalak mögött, az Attila utcában, a rendőrök sorfalától néhány méternyire egy teherautó állott, zsúfolásig megtelve fiatal suhancokkal. A kegyelet esendjében egyszerre csak megindult a teherautó és utasai gúnyos nevetéssel zavarták a gyászünnepséget. Oriási felháborodást váltott ki a teherautó suhancainak magatartása. Bezeg-Huszágh Miklós főkapitány személyesen sietett a rendőri karhatalom parancsnokához, hogy azonnal intézkedjék a tartóztassák fel a teherautót.

A teherautót kerékpáros rendőrök vették üldözőbe.

Agyászünnepség ezután nyugod-

tan folytatódott, az igazságügyminiszter beszéde végeztével beállott a katalakok előtt álló előkelőségek sorába. Félnegykor a különböző egyházak papjai megkezdték a gyászszertartást, ennek befejeztével a menet lassan megindult a farkasréti temető felé. A temetésen ötvenezer ember vett részt.

A gyászszertartás befejezése után az osztrák vasutasok 180 tagú küldöttsége néma tisztelegéssel vonult el a 19 koporsó előtt. A Farkasréti temetőben elsőnek Pulay István r. kath. lelkész szentelte bel az áldozatokat. Utána Kuliffi Imre ref. lelkész mondott búcsúztatót, majd egy postás lépett elő, aki Simon Lajost, az egyik áldozatot, szívből jövő, keresetlen szavakkal búcsúztatta el, ez volt az egyetlen gyászbeszéd a sírnál, amelynek elhangzása után a budapesti skót misszió részéről Káldor János amerikai lelkész végezte el a gyászszertartást a két angol áldozat felett.

Végeztül az unitárius vikárius mondott gyászbeszédet.

GYÁSZTÖRPEC A KELETI PÁLYAUDVARON.

Az Államvasutak Keleti pályaudvar főnöksége elrendelte, hogy a nemzeti gyász jeléül délután három órakor ötperces munkaszünetet tartsanak. A pályaudvar területén így hát 3 órától 3 óra 5 percreig a gyász jeléül minden munkát 5 percig szüneteltettek.

Bukarest, szeptember 17. A mind gyakrabban elforduló vasúti merénylettel kapcsolatban a vasúti vezérigazgatósága elhatározta a vasúti eddiginél szigorúbb őrzését. Őrjáratok vizsgálják át a vonalakat, különösen ott, ahol a vasúti vonalak emberektől íratlan területen haladnak.

A városi takarékosági bizottság a tisztviselők fizetéscsökkentéséről tanácskozik

Létszámredukció és illetménycsökkentés. Döntés még nincs arra nézve, hogy miként hajtsák végre a rendeletet. Nehéz kérdés az egyházi segélyek megvonásának problémája

A városi takarékosági bizottság tegnapi ülésén munkájának fontos fejezetéhez ért, a tisztviselői illetményekhez.

Előbb Miszti Károly tisztii főügyész az egyházi segélyek ügyében ismertette a valorizálásokról történetét.

Dr. Tóth Lajos elnök azt javasolta, hogy az egyházak közpénzsegélyét ne töröljék teljesen, hanem a város nehézségi anyagi helyzetéhez mérten, de az egyházak válságos helyzetét is figyelembe véve, a segélyek 50 százalékát hagyják meg.

Steinfeld István javasolja, hogy mivel a költségvetésről általános képet még nem alkothattak, ne döntsenek, hagyják függőben a kérdést, illetve egyelőre tartásuk fenn a multkori teljes törlesztés határozatát.

Ary Lajos főszámvévo bejelenti, hogy a költségvetés eredeti hiánya 1,944.000 pengő volt, ebből a takarékosági bizottság 314.000 pengőt törölt, ami által a hiány 1,629.000 pengő. Ez 70 százalékos pótdadónak felel meg. Ebben az egyházi segélyek teljes törlése szerepel.

Steinfeld ismét kéri az egyházi segélyek fenntartását.

Hegymegi azt kérdezi, ha az egyházi segélyt megvonják, nem szüntetheti-e meg az egyház az iskolákat, amelyeket aztán a városnak kellene fenntartani?

Miszti Károly, majd Vásáry polgármester kijelenti, hogy a városnak át kell vennie az iskolákat. Azt kéri a polgármester, hogy a szükséges számításokat ejtsék meg mert ezek a fenyegető hangok gyakran hallatszanak. A várost, ha átveszi községi elemi iskolákként az egyházi iskolákat, csak a személyi kiadások terhelnék. Nem fizetne rá a város az új helyzetre. A költségek pontos kimutatását megkérlik az egyházaktól és a számvévo és a kulturális osztályal összeállítja a pontos mérleget.

Hegymegi azt javasolja, hogy ha a helyzetet ismerik, akkor döntsenek. Más a helyzet a Kollégiumnál. Innen is adatokat kell kérni, hogy belenézhesenek a Kollégium anyagi helyzetébe, mivel én jelenleg politikai álláspontom miatt a Kollégiumi Diákszövetségből ki vagyok zárva.

A bizottság úgy határozott, hogy akkor dönt, amikor beérkeznek az adatok az egyházi iskolákra vonatkozólag.

A SZEMÉLYI ILLETMÉNYEK KÉRDÉSE.

Ezután áttértek a személyi illetmények kérdésére.

Zöld József h. polgármester volt az ügy előadója. Javasolta, hogy előbb állapítsák meg a rendeletnek megfelelően, hogy mely állások szüntethetők meg. Azután foglalozzanak az illetmények leszállításának kérdésével, illetve a csökkentés mértékével.

Dr. Vásáry polgármester rámutatott arra, hogy az állam sok munkakört rótt a városra. Így például a munkaközvetítést, forgalmi adóhivatalt, tüzoltóságot, stb. a városnak kell fenntartania.

A számvévo, az adóhivatal, ha éjjel-nappal dolgozik is, képtelen a békebeli létszámmal ellátni a megszorított munkáját.

A béke óta jött a vagyon- és jövedelemadó rengeteg munkája. A Társadalombiztosító végrehajtásait a városnak kell elintézni. A szociális munkát végző védőnők létszámát nem lehet csökkenteni. AZ OFB. munkája igen nagy teher a város nyakán. Ha rendet akarunk csinálni, ha észszerű közigazgatást akarunk teremteni, akkor nem a státust kell rendezni és nem félévenként az illetményekkel foglalkozni, hanem a jogszabályokat kell megrostálni és csak azokat megtartani, melyekre feltétlen szükség van.

Dr. Jakobovits József: Az a kérdés, hogy a rendelet által előírt program végrehajtható-e, vagy sem. Embereket állástalanokká tenni nem lehet. Kérdi, mely állások vannak betöltetlenül s kéri, hogy az egyes ügyosztályok tegyenek javaslatot az üres állások megszüntetésére nézve.

Steinfeld István: A polgármester úr olyan irányt mutatott, melyet a takarékosági bizottságnak feltétlenül követnie kell. Azt javasolja, dolgozzanak ki részletes előterjesztést arra nézve, hogyan lehet a polgármester által felvetett eszme alapján megfelelő feliratot intézni a kormányhoz.

Javasolja, hogy előbb Hegymegi Kiss Pál indítványát tárgyalják le, amely szerint tiltakozzanak a fizetésleszállítás ellen.

Hegymegi Kiss Pál hosszabb beszédben ostromolta a túltengő állami bürokráciát és adminisztrációt. Azt javasolja, hogy kériék a kormánytól a közigazgatási szabályoknak vidéken bizonyos tekintetben leegyszerűsítését, kevesebb szabályokat alkossanak, a felesleges szabályokat, melyek egyfelől a polgárságot csak molesztálják, másfelől a tisztviselőket megterhelik, azokat szüntessék be, az alaki eljárás szabályokat gyökeresen egyszerűsítsék és végül szüntessék meg azt a centralizációt, amelyet Budapest, az állami kormányzat az autonómia rovására felszívott. A tisztviselői fizetéseket — a magántulajdon alapján állva, — éppen olyan megszerzett vagyonnak tekintni, mint bárkiné a megszerzett háza, vagy más vagyona. —

Erős kritika alá veszi a rendeletet. El kell bocsítani az alkalmazottak 5 százalékát. Vagy az öregeket kell elküldeni nyugdíjba, vagy azt kell mondani, hogy állások feleslegesek és akkor javakorbeli embereket kell elküldeni. Így a nyugdíjat adjuk, de munkát nem kapunk és nem takarítunk meg semmit. A felhatalmazási törvény nem adott jogot a kormányznak, hogy az autonómiák helyett cselekedjenek. Itt van aggályom a rendelet törvényessége tekintetében.

Feltétlen ok van most arra, hogy felirathat kérjük a kormányt, tegye megfontolás tárgyává a kiadott rendeletét.

Rendkívül igazságtalannak és célszerűtlennek tartja, hogy az egészen alacsony fizetést húzóktól 10 százalékot vonnak le, ami ezeket nagyon súlyosan érinti, ezzel szemben a legnagyobb fizetésekből aránylag keveset vonnak le.

A rendelet voltaképpen nem minden városi alkalmazottra vonatkozik, hanem csak azokra, akik az 1912. évi 58. törvényeik B. táblá-

zatába vannak besorozva, mert hiszen csak azok a »közigazgatási alkalmazottak«.

A többieknek csak a városi pótlékok lehetne csökkenteni, mert a rendelet ezen a részen csak »városi alkalmazottakról« beszél.

A közgyűlés tehát sürgősen írjon fel a kormányhoz és mutasson rá a rendelet elleni törvényességi aggályokra.

Dr. Vásáry István polgármester: A rendelet teljesen figyelmen kívül hagyta azt, hogy a pótlékok is beszámítottak a nyugdíjba. Így megesik, hogy a nyugdíjasoknak több az illetménye, mint ugyanannak az aktív tisztviselőnek.

Kérdés, hogy ha a felirat elmegy is, mi történjék október 1-én a fizetésekkel? Ha változatlan összegben

folyósítjuk, akkor még rövidebb időre marad a levonandó összeg.

Helyesli a feliratot, de valamelyes levonást már októberre eszközölni kell, mert hiszen azzal tisztában kell lennünk, hogy ugyanazt az illetményt nem hagyják meg.

Dr. Miszti Károly főügyész a rendeletet törvényesség szempontjából aggályosnak tartja. Szerinte a rendelet a felhatalmazási törvénnyel ellenkezik. A felirat küldését helyesli. A fizetésredukáló rendeletet végre kell hajtani, mert a tisztviselőknek jobban fog esni, ha visszakapnak a levont összegből, — ha a kormány megváltoztatja rendeletét, — mintha nem vonnak le semmit s később kell nagyobb összeget levonni.

Az ülést pénteken délután folytatják.

Vasárnap repülőnap Debrecenben

A Debreceni Sportrepülő Egyesület repülőnapot rendez az Eperkerti repülőtéren, amely iránt általános az érdeklődés. Délelőtt 9 órától 1-ig utasszállító gépen utasrepülés, amelyre a Méliuszban lehet jelentkezni. Délután 3 órákor műrepülés, iskolarepülés 3 sportgéppel. A műrepülés előtt 3 sport-

gép megkeresztelése és megkoszorúzása. Keresztanyakul dr. Hadházy Zsigmondné, vitéz Sipos Árpádné és dr. Vásáry Istvánné kérte fel a DSE vezetősége, amely mindent elkövet, hogy szép repülőmutatványokkal tegye emlékeztessé a repülőnapot.

Mennyivel emelik a vasuti menetdíjat

Budapest, szept. 16. A Ker. Gazdasági Párt értekezletén Buday Dezső, az államvasutak szanalásának programját ismertette, elmondotta, hogy a tört. tarifának megszüntetése 21.2 millió pengő áldozatot jelent, takarékoság címén azonban 31.2 milliót várnak az üzleti év hátralevő kilenc hónapjában. Számításba vették ezernyolcszáz alkalmazott, nagyjából

munkás elbocsátását, ami 1.8 millió meglakartást jelent, a különböző kedvezmények megszüntetésétől pedig kilenc millió pengőt várnak. A menetdíj felemelésével a gyorsvonat II. osztályán 12. a III-on több mint 10 százalékkal lesz drágább az utazás. A személyvonaton a helyzet még rosszabb lesz, mert a III. osztály 13 százalékkal drágul.

A debreceni rokonok meglátogatása után utközben három utassal az árokba zuhant egy budapesti autó

Az egyik utas halálra zuzta magát — A debreceni vizsgálóbírósa rendelte a hulla felboncolását

Halálos végű szerencsétlenség történt szerdáról csütörtökre virradó éjjel a Püspökladány—Karcag közötti országúton a 110/3—110/4. számú kilométerkönd. Egy nagy sebességgel haladó budapesti autó, amely Debrecenből Budapest felé ment,

az országot szelén lévő három méteres árokba zuhant.

Az autót Pázmándi Péter budapesti soffőr, Vargha Béla, Róth László és Szakács János ültek. Az autó egyik utasa, Vargha Béla a szerencsétlenség következtében életét veszítette.

Az autó utasai néhány nappal ezelőtt érkeztek Debrecenbe rokonaik meglátogatására. A fiatal emberek szerdán éjjel indultak Budapestre. Az autó nagy sebességgel rohogott végig az országúton. Karcag alatt az éles kanyárnál, mikor a volán mellett ülő Pázmándi József soffőr a kocsi a helyes irányba akarta téríteni,

a kormány még eddig ismeretlen okokból kifolyólag elromlott és a következő pillanatban a nagy szürke autó az utolsó lépés három méter mélységű árokba zuhant.

A kocsi három utasa: Pázmándi József, Róth László és Szakács József a nagy zökkenéstől

hatalmas lövén repültek ki a kocsiból az országot mentén lévő pázsitra,

míg Vargha Béla, aki utközben elaludt, az autóval együtt az árokba zuhant és azonnal meghalt. Az autó életben maradt utasai a csendőrségre siettek és

jelentették az esetet az ottani csendőrsnek, amely a községi orvossal együtt a helyszíntre sietett és

a halott fiatalembert kihúzták a pozdorjából tört autó alól.

Az autó többi utasait a vizsgálat befejezéséig a csendőrség egyelőre őrizte be vette.

A csendőrség ezután jelentette a halálos szerencsétlenséget a debreceni kir. ügyészségnek, melynek indítványára dr. Tóth János vizsgálóbíró az ügyben megindította a vizsgálatot és tegnap délután fél 3 órákor dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértővel kiszállott a helyszínre.

Vargha János hulláját felboncolják annak megállapítása végett, hogy a szerencsétlenül járt fiatalember halálát mi okozta.

Egyben a vizsgálóbíró bevezeli az ügyben a vizsgálatot annak megállapítása végett, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség

Meghűlésnél, reumatikus fájdalmaknál:

Aspirin

felvittek.

Csak gyógyszerboltban kaphatók. Aspirin felülmulhatatlan.

ELSŐHETI MŰSOR.

18-án, péntek: *Lili*. (Sz. Patkós Irma és Márkus Lajos bemutatkozása. Bérletszünet.)

19-én, szombat: *Ballerina*. (Operett premier. Az új operette együttes bemutatkozása. Bérletszünet.)

20-án, vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal: *Tatárjárás*. (Délutáni bérlet 1.)

20-án, vasárnap este: *Ballerina*. (Bérletszünet.)

21-én, hétfő: *Ballerina*. (A. 1. bérlet.)

22-én, kedden: *Meddig fogsz szeretni?* (Ujdonság, bemutató. Bérletszünet.)

Az esti előadások 8 órakor kezdődnek.

Kapunyitás a Csokonai színházban

Herczeg Ferenc „Bizánc” című történelmi színművének felújítása.

Herczeg Ferenc a regényeivel szerzett először népszerűséget, de ennek további emelkedését színdarabjainak köszönhetette. Herczeg színdarabírói pályája mégis nagyon egyenlően: a mélypontokat magassági rekordok váltogatják. Legértékesebb alkotása kétségkívül a „Bizánc” című történelmi színműve, mely teatrális póza és önkényes beállítottsága ellenére is megrázó, nagy koncepciójú darab. Helyenkint, különösen pedig a tökéletes második felvonásban, a szerző szinte utólrhetetlen művészettel játszik a világtörténelem orgonáján s csodálatos perspektivákat nyit meg.

A „Bizánc”, mint programdarab, minden tekintetben méltó a szezonkezdesre. Mégis mi az ideai színházi startot lendületesebbnek, újszerűbbnek vártuk is reméltük. Hisszük azonban, hogy a kapunyitáshoz megnyilvánuló konzervatívizmus (a „Bizánc” bemutatója 1904 április 3-án volt) csak a tradíciók iránti szokványos tiszteletadás és a jövőben a Csokonai-színház nem fog elzárkózni a Ma problémái, a modern kor igényei előtt.

A Csokonai-színház megnyitó előadása mindenkor egy-egy kultúrnap Debrecenben. Ilyenkor a kritikus letesszi a tollát s átadja helyét a krónikásnak. A krónikás pedig így írja le a szezonnyitó előadás lefolyását:

A debreceni színház nézőtere csüörtökön este ragyogó fényárban uszott. A páholyokban és a széksorokban előkelő közönség, a karzaton lelkes publikum. Az ünnepélyt a katonazenekar vezette be, majd szétnyílt a függöny s a színpadon, Kardoss Gézával az élén, felsorakoztak az új társulat tagjai.

A debreceni közönség nevében Szilas Hugó, a Színpártoló Egyesület elnöki tanácsának tagja szép beszédben üdvözölte a társulatot s azt az óhaját fejezte ki, hogy a debreceni színház ismét abban a fényben tündököljön, mint valaha.

Ezután Kardoss igazgató mondott költői szépségű, megragadó beszédet, melyben arra kérte a közönséget, hogy szeresse ezt a szegény magyar színházat. Szavait a Himnusz imás soráival fejezte be, ugyanakkor a zenekarban felzengtek a fenséges akkordok s a közönség állva énekelte a színházékat együtt a nemzeti imádságot.

Az előadás stílusos és nívós volt. Az ismert alakítások közül *Thuróczy* Gyula mélyen átértett Konstantinija, *Halasi* Mariska tökéletes elgondolása császárnéja és *László* Gyula biztos kézzel megformált öreg török követeként is megérdemelt sikert aratott. Az előadás egyik legmegrázóbb figurája volt dr. *Latzkó József* eszelős hercege. *Latzkó* drámai erejű, művészi

hatásu alakítását nyiltszíni tapssal köszönte meg a nézőtér. Hasonlóan nyiltszíni tapsot kapott *Cselle* Lajos, aki Ahmed khán szerepében teljes illúziót keltett férfias alakításával. *Könyves Tóth* Erzsébet Hermája tele volt finom poézissal. *Szabó* Imre főkamaraasa ennek az egyébként is nagyon tehetséges művésznek egyik legkéleltesebb alakítása. *Bakoss* Gyula ezuttal is teljes elismerést érdemel. *Fáskerthy* Mária és *Kormos* Ferenc méltóan egészítették ki a régi együttest.

Az új tagok közül *Kemény* László már is beérkezett. Intelligens, kellemes organumu, eredeti tehetségű színész, akiben van szív. Markáns és férfiasan őszinte zsoldos kapitánya nagyon tetszett. *Ilunyor* Margittól stílszerű és finom alakítása után sokat várnunk. *Márkus* Lajos a nem neki való szerepben is feltűnt intelligenciájával. A többi szereplők közül *Váradi* Pál tragikomikus figuráját, továbbá *Rónai* Béla és *Ekecs* János alakítását emeljük ki. (b. p.)

A Színházi iroda jelentése:

Sz. Patkós Irma, az új primadonna és Márkus Lajos, az új honvivőnő a békéidők legfőbb sikerű énekes színművében, Hervé klasszikus muzsikájú *Lili*-ében mutatkoznak be ma este a debreceni közönségnek. A darab főszereplői: Sz. Patkós Irma, Fáskerthy Mária, Márkus Lajos, Bányász István, Kemény László, Kormos Ferenc, László Gyula, Szabó Imre. Rendező: Sziklay Jenő. Karnagy: Csanak Béla.

Szombaton, szeptember 19-én: *Ujdonság! Operett premier! A Király Színház Martos-Szirmay slágere: Ballerina. Teljesen új kiállítás! Szenzációs táncszámok! Az új operett-együttes bemutatkozása! Sziklay Jenő művészi rendezésében. A kitűnő zenéjű és nagyszerű humorú operett főszereplői: Apor Klári, Jurik Ica, Sz. Patkós Irma, Bányász István, Cselle Lajos, Kormos Ferenc, Kemény László, Márkus Lajos, Rónay Béla, Szabó Imre, Váradi Pál, aki a táncokat is betanította. A darabban előforduló táncbetéteket *Gálffy* Erzsébet táncolja. Karnagy: Török Emil.*

Vasárnap délután: *Tatárjárás*, a legszébb magyar operett repris.

Jövő héten: *Meddig fogsz szeretni?* Kardoss Géza rendezésében. Halász Imre kitűnő vigjátéka. A Belvárosi Színház ujdonsága.

VAN-E SZEREPE A PÁRISI ANARKISTA ACTION DIRECTE-NEK A BIATORBÁGYI MERÉNYLETBEN?

Azok a rendőrségre érkezett hírek, amelyek szerint Leipzig most újabb ismét Párisban van, egy újabb érdekes feltevésre adtak alkalmat. A rendőrség ugyanis egy más, régebben folytatott nyomozás során olyan adatok birtokába jutott, hogy a Párisban élő kommunisták közül sokan egy anarkista csoporttal állanak összeköttetésben. Ennek a csoportnak Action directe a neve. A főkapitányság politikai osztályán a régebbi nyomozás során már szóba került a neve ennek a csoportnak, amely igyekezett híveket szerezni a franciaországi bányavidéken élő külföldi munkások, így többek között a magyar származású munkások között is.

Az a körülmény, hogy Biatorbágyon pokolgépes merénylet történt, most arra készteti a rendőrséget, hogy ne hagyja figyelmen kívül ezt a nyomot sem és most abban az irányban is dolgoznak, hogy megállapítsák, hogy az Action directe milyen működést fejtett ki mostanában és hogy van-e valami köztük az Action directe összeköttetésben álló embereknek a biatorbágyi merénylethez?

Egy millió mázsa tengerit kell drága pénzen behozni

Tiszántúli gazdaküldöttség a földművelésügyi miniszternél

Budapest, szeptember 17. A tiszántúli gazdák népes küldöttsége kereste fel *Ivódy* Béla földművelésügyi minisztert hivatali helyiségében. A küldöttséghez csatlakoztak a tiszántúmi gazdák küldöttei, valamint a győrmegeyi gazdák is.

Merikó János, a békéscsabai Kisgazda Egyesület elnöke üdvözölte a minisztert és segítséget kért a sokat szenvedett kisgazdatársadalom számára.

Ivódy Béla miniszter, akit felszólalásakor a küldöttség tagjai éljenzéssel üdvözölték, hangsúlyozta, hogy mint gazda jól ismeri és átérzi a kisgazdatársadalom bajait. A kormányt nem kell figyelmeztetni arra, hogy milyen súlyos viszonyokkal kell megküzdeni a gazdáknak. Mindazt, ami ezen a téren elérhető, azt a kormány a bolettával akarta elérni, hogy ezen a téren legalább valami prémiumot juttasson a termelőnek. Sajnos, ezt sokszor maguk a gazdák hiúsítják meg, mert boletta nélkül árusítják a gabonát és elfelejtik, hogy ezáltal önmagukat csálják meg. Miután a gabonapiac erős nemzetközi verseny miatt a gabonárák jelentős javulására nem lehet számítani, a magyar gazdáknak be kell rendezkedniük arra, hogy ne csak búzát termeljenek, hanem olyan mezőgazdasági cikkeket is, amelyek jobban értékesíthetők. Egy millió mázsa tengerit kell drága pénzért behozni és külföldi valutában megfizetni ebben a kampányban. Ez is mutatja, hogy a gazda érdeke az, hogy több tengerit termeljen és több takarmányt, amely jobban értékesíthető és amely azonosfelül több munkásnak ad kenyeret. A kormány arra törekszik, hogy kereskedelmi szerződéseket utján piacot biztosítson a magyar terményeknek.

Ezután részletesen foglalkozott a kisgazdatársadalom hitelviszonyaival, rámutatott arra, hogy Magyarország szegény ország tőke tekintetében s rá vagyunk utalva a külföldi tőkére és a gazdáknak meg kell gondolniuk, hogy ez utóbbi hónapok bajai tulajdonképpen abból származnak, hogy külföldi hitelezőink a tőkét megozták. Nem szabad tehát a külföldi tőkét elriasztanunk. A kormány arra törekszik, hogy a terhek arányosan oszoljanak meg az egyes társadalmi osztályok között. Minden társadalmi rétegnek súlyos terheket kell viselnie. A kormány emberfeletti munkát végez. Neki, mint földművelésügyi miniszternek minden gondolata az, hogy segítsen a gazdatársadalmon, amelyet annyira szeret és amelynek minden baját átérzi. Ezután ismertette a velőmagakciót, amellyel reméli, hogy átsegítjük magunkat az előtűnk levő néhány hónapon és akkor már a dolog legnehezebbjén túl esünk. A miniszter szavait a küldöttség élénk figyelemmel fogadta.

„SEGITSENEK URAIM, MERT MINDNYÁJAN ELVESZÜNK.

Budapest, szeptember 17. A Tiszántúli kisgazdák küldöttségének egyrészes átlment a földművelésügyi miniszteriumból a Földbirtokosok Hittelintézetébe, *Hadik* János grófhhoz.

Makai János sarkadi kisgazda meghatott szavakkal eszeltte a Kisgazdatársadalom helyzetét. Nem akarunk 32 pengős búzáraakat — mondotta — csak azt akarjuk, hogy a 8 pengős búzárhoz mértén állapítsák meg az adókat. Rendszabályozzák a kártelkeket és vegye ki mindenki a részét az áldozatokból. Segitsenek uraim, mert mindnyájan elveszünk. Ez az utolsó utunk. Több mint százan kölesön-pénzben jöttünk fel a fővárosba. Nem akarunk mi forradalmat csinálni, mi a nemzetet akarjuk megmenteni. Szállítsák le az adókulcsot és ha az adót ötven százalékkal leszállítják, mi ve-

lamennyien fizetni fogunk, mert fizetni akarunk.

Ezután az eladósodott gazdák szövetségének elnöke, *Hegedűs* Imre beszélt.

Hadik János gróf a küldöttségnek válaszolva hangoztatta, hogy ismeri a gazdatársadalom összes bajait, ismeri azt a brutális eljárást és lelketlenséget amellyel a pénzintézetek zárgondnokai még azt is elveszik a gazdától, amit a törvény nem enged meg.

— Legyenek meggyőződve arról — ügymond — akár a békében, akár a legnagyobb veszedelemben, én mindig az önálló egzisztenciák, a kisgazdatársadalom megmentése mellett fogok lánczást tenni, ezért fogok harcolni, nem törődve azzal, hogy kik állanak velem szemben. Folytatom munkámat a kisgazdák, kisiparosok és kisegzisztenciák védelmében, mert mint becsületes magyar ember ezt tartom kötelességemnek.

Bethlen marad az egységspárti vezére

Budapest, szeptember 16. *Bethlen* István gróf volt miniszterelnök a Gömbös Gyula honvédelmi miniszter által rendelkezésre bocsátott szállásán két napot Budapesten töltött. A régi hadtestparancsnokság épületében *Bethlen* gróf ideiglenesen, amíg új lakást bérel, két szobát rendeztetett be magának.

A volt miniszterelnök tegnap délután Lillafüredre utazott, ahol több nadiig szándékozik maradni.

Bethlen István személye körül egyébként igen érdekes vita folyt legutóbb az egységspárt vezetősége körében. Arról tárgyallak ugyanis, hogy *Bethlen* Istvánnak feltétlenül helyet kell foglalnia az elnökségben.

Az eredeti javaslat szerint *Bethlen* István a párt társelnökévé választaná *Pesthy* Pál mellé. *Meskó* Zoltán azonban azt az álláspontot juttatta kifejezésre, hogy *Bethlen*nek, mint a párt vezérének nincs szüksége ilyen társelnöki megbízásra.

— *Bethlen* a párt vezére — mondotta *Meskó* —, minden cím és elnöki tisztség nélkül is az ő kezében van a párt irányítása.

Az eredeti indítványt ilyen módon el is vetették. *Bethlen* mint egyszerű közlegény marad tovább a párt vezére.

Rémhir a trieszti gyors elleni merényletről

Tegnap délelőtt folyamán a fővárosban híresztelések terjedtek el, hogy a trieszti gyorsvonat ellen merényletet követtek el. A merényletről szóló hírek valótlanok.

A Duna Száva Adria Vasút igazgatósága épp úgy, mint az Államvasutak igazgatósága, szigorított pályafelügyeletet rendelt el, aminek következtében a pályőrök gyakrabban járják be a vonalat. Tegnap este nyolc óra tájban a Budapestre jövő gyorsvonat áthaladása előtt a vasúti őrszántód és Siófok között kötelességszerűen bejárta a vonalat és a vonal melletti árokban két gyanus alakot látott.

Amikor ezekre rákérült, azt a választ kapta: „Merj el, ha kedves az életed!” Az őrszántód jelentést tett az állomásfőnöknek és a esendőségnek, akik rögtön kimentek megvizsgálni a pályát, ahol azonban mindent rendben találtak. Semmiféle merényletről nincs szó. A biztonság kedvéért a Szántód melletti kis áteresznel a gyorsvonatot az áthaladása előtt pár percet megállították, de ezután a forgalom minden fennakadás nélkül lebonnyolódott.

Búcsuvacsora Lukáts József tiszteletére

Mint ismeretes dr Lukáts Józsefet a debreceni piarista reálgimnázium köztisztelőben és közszeretőben álló népszerű, kiváló igazgatóját a piarista rendfőnökség Tatára helyezte. Lukáts József távozása Debrecen társadalmának minden rétegében sajnálkozást keltett, mert szeretetreméltó egyéniségevel, közvetlenségével társadalmi és kulturális működésével csak barátokat és tisztelőket szerzett és távozása nagy ürt jelent, sok vonatkozásban.

A Debreceni Piarista Diákszövetség dr Lukáts József igazgatótól, a Debreceni Piarista Diákszövetség életrehívójától, a rend Debrecenből Tatára áthelyezett, folyó hó 21-én, hétfőn este nyolc órakor az Angol Király nő külteremben tartandó barátságos összejövetel keretében búcsúzik.

Minthogy dr Lukáts József itt tartózkodása alatt a város életének minden mozzanatában részt vett s általános tisztelőnek és szeretőnek örvendett — a Diákszövetség elnöksége úgy érzi, hogy ennek a búcsúnak keretében módot kell arra is nyújtania, — hogy a Diákszövetségen kívül állók is búcsút vegyenek s ezért mindenkit meghívunk erre az összejövetelre. A vacsora ára 2 pengő, (ital nélkül).

A debreceni Piarista Diákszövetség elnöksége.

— **Áthelyezés.** A m. kir. belügyminiszter Balogh József nyíregyházi rendőrkapitányt a debreceni kerületi kapitánysághoz helyezte át.

— **Hol nem lesz villamosáram?** Tisztelettel értesítjük villamosáram-fogyasztó közönségünket, hogy a posta-távbeszélő légvezetékének átalakítása miatt, folyó hó 18-án, pénteken déli 12 órától 13 óráig, a következő uccákon az áramszolgáltatás szünetelni fog: Teleki, Timár, Vigkedvű M. Haláp, Szent Anna, Kandia, Zöldfa, Méliuszter, Kossuth, Batthyányi, Varga, Burgondia, Domb, Magoss, Kigyó, Csapó ucca eleje, Vár, Nyomatató, Szapános, Veres, Kölcsei, Meszema, Maróthy György, Faragó, Egymalom, Rákóczy, Eötvös és Péterfia ucca páratlan oldala. Vill. Vállalat.

— **A Máv. Filharmonikusok idei 4. bérleti hangversenyének látogatására jogosító bérleti jegyek már négy pengőtől kezdve válthatók Hegedűs és Sándornál.**

— **Köszérdekű levél.** (Pontosan kezdjük a vasárnap délelőtti ifjúsági moziloadásokat). Sokan vették örömmel tudomásul, hogy a mozik újra bevezetik a vasárnap délelőtti olcsó, ifjúsági moziloadásokat. Ezzel kapcsolatban azonban arra szeretnénk felhívni a moziigazgatóság figyelmét, hogy nagyobb súlyt helyezzen ezeknek az előadásoknak pontos megkezdésére. A múltban sokszor előfordult, hogy fél, sőt háromnegyedtizenkettőkor kezdtek az ifjúsági előadásokat és a gyermekek két óra felé kerültek haza. — Természetesen ez a körülmény zavarólag hat a család életére. Tisztelettel: Több szülő.

— **Baleset munkaközben.** Szabó János tűzikkóvácsnak, a Máv. műhelytelepen egy vasdarab súlyosan megsebesítette a kezét. A kivonult mentők kiszállították a sebészeti klinikára. — majd pedig Fancsika ucca 44. számú lakására.

— **Diákok:** Latinfordításokban, pusztákban, fizetekben vezet a Springer cég. Szüksége van valamire, forduljon hozzá bizalommal, fotolemezek, filmek nagy raktára, előhívás ingyen, másolás szakzerű munka.

Hütlenség büntetéseért örökös rabságra ítélt detektív újra a bíróság elé került

Esztendővel ezelőtt a budapesti büntetőbíróság felelősségre vonta Tót Kálmán volt budapesti detektívet, hütlenség büntetése címén. A volt detektív Budapesten szolgált az államrendőrségen, amikor a románok bejöttek Budapestre. A megtévedt ember kisebb-nagyobb összegeket árulkozott a román katonai hatóságoknak.

Az elvonuló román katonákkal el kellett hagynia a magyar fővárost, mert félt a felelősségrevonástól. Elküldte Erdélybe, ahol folytatta tovább a magyarok elleni árulkozásait. Igen sok ártatlan ember jutott a sziguranca kezére. Erdélyben a magyarok egy ideig megbiztak benne, — mert azt hitték, hogy magyar érzelmű Tót Kálmán éppen a magyar embereknek ezt a hiszékenységet használta fel aljas bűncselekményeinek elkövetésére.

Négy évvel ezelőtt azután kitélt neki Erdélyben is. Kapzsisága miatt összekötésbe került a sziguranca egyik főtisztviselőjével. El kellett hagynia Románia területét. Visszajött Budapestre. Hónapokig élt a magyar fővárosban anélkül, hogy itartózkodásáról a hatóságok tudomást szereztek volna. Egy alkalommal a Kigyó uccában sétált a volt detektív, amikor egy

elegáns öltözött úr rendőrrel lépett melléje és felszólította, hogy kövesse a rendőrségre.

Ez az elegáns úr Bodnár Imre dr. orvos volt, akit a románok budapesti tartózkodása idején Tót Kálmán feljelentett és megbotoztatott a román katonákkal. Az orvos felismerte a gyanúlanul sétálgató emberben a volt detektívet és a rendőrség kezére juttatta. Az első bíróság Tót Kálmánt három rendbeli hütlenség büntetéseért életfogytiglani fegyházbüntetéssel sújtotta.

Másodfokon az idei nyáron tárgyalta a tábla ezt az ügyet és egyrendbeli folytatólagosan elkövetett hütlenségért tizenöt esztendei fegyházbüntetést rótt Tót Kálmánra. A Markó-uccai fogházból Tót Kálmán a Kúria elnökéhez egy kérvényt küldött, melyben ügyének igazságos kivizsgálását kérte. Ebben a kérvényben súlyosan megrálgalmazta az elsőfokon eljárt Méhes-lanás tagját, valamint Földy Antal vizsgálóbíróját. Ezért a rágalmazásért most vonta felelősségre Tót Kálmánt a büntető törvényvezék Várady-Brenner tanácsa. A kihallgatott tanak vallomása, valamint az írásbeli bizonyítékok alapján, kéthónapi fogházbüntetéssel sújtották a rágalmazót.

— **X Ügyvédi iroda megnyitás.** Dr Hadházy Béla ügyvéd irodáját, Piac ucca 43. szám alatt, (Svetits palota), földszint jobbra, II-ik udvar, megnyitotta.

— **Három hónappal ezelőtt megmérgezte magát, de csak most halt meg.** Hajdú Mihályné 34. éves halápi asszony ezelőtt még három hónappal sósavval megmérgezte magát. Az öngyilkosság azonban nem sikerült, — mert a gyors orvosi beavatkozás megmentette az életet asszonyt. A sósav azonban Hajdú Mihályné belső részét teljesen összemarta, úgyhogy tegnap délelőtt a fiatal asszony irtózatossá kinok között meghalt. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Ch. Perez Carola és Adler Renée** ballet iskolájában a tanítás megkezdődött. Fiatal lányoknak magasigényű legmodernebb rendszerű testképzés, s komoly pedagógiai tapasztalat alapján Külön speciális gyermek-csoportok, 4 éves kortól. Beiratkozni lehet az intézetben, Piac ucca 59. szám, délelőtt 11—12 óráig és délután 3—5 óráig.

— **Elfogták és Debrecenbe szállították Berényi Józsefet, aki megszöktette a szép Kuzmicska Mária-t.** Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról, hogy a debreceni rendőrségnek sikerült elfogni Kuzmicska Mária-t, egy szép 22. éves asszonyt, aki a biciklipásáiról híres Bota József kertészegédnek volt a felesége. Botát tudvalevően a rendőrség akkor fogta el, amikor a Széchenyi uccán egy őrizetlenül hagyott kerékpárt akart ellopni, hogy azon felesége felkutatására induljon. Kuzmicska Mária ugyanis előzőleg megszökött egy Berényi József nevű emberrel, — akinek állítólag Tolna vármegyében birtoka volt. A férfi azonban, úgy látszik megunt az asszonyt és hazament Tolnába, míg Kuzmicska Mária Pécsről gyalog jött vissza Debrecenbe. Mivel valószínűnek látszott a rendőrség előtt, hogy Berényi is tudott a biciklipásokról, elrendelték Berényi József körözését. Most azután értesítették a debreceni rendőrséget, hogy Berényi Józsefet Tolna vármegyében, Tamási községben megtalálták s őrizetbe vették. A rendőrség intézkedésére Berényit a napokban Debrecenbe kísérték, ahol egyelőre őrizetbe vették. Majd csak a kihallgatása után fognak dönteni arról, hogy szabadlábra helyezik-e, vagy ő ellene is megindítják az eljárást.

— **Meglopta a barátját,** Pető József, Komlóssy út 68. szám alatti lakos, a múlt hónap végén vakbélgyulladásban megbetegedett, úgyhogy be kellett szállítani a sebészeti klinikára, ahol meoperálták. — Előzőleg Pető, — ki rendszerető, derék ember — megkérte Paresin Viktor napzsámot, hogy míg ő a klinikán lesz, vigyázzon a lakására és az ott levő holmokra. — Pető annyira megbizott a barátjában, hogy még a kulcsokat is neki adta oda. Mikor azután egy hét múlva gyógyultan kijött a klinikáról, nagy meglepetéssel látta, hogy Paresin Viktor a lakást csakne teljesen kifosztotta. Így többek között elvitte a lakásból egy mázsa búzát, egy télikabátot, egy pár csizmát és más egyéb holmit. A károsult ekkor feljelentést tett a rendőrségen, amely pár nap múlva elfogta a tettest Paresin Viktor személyében, akinél a lopott holmik egyrészt tényleg meg is találtak. Téves volt az a hír, hogy Pető a gyanúsított, annyival is inkább mert Paresin jelenleg is őrizetben van s megindult ellene a bünvádi eljárás.

— **Meggyilkolta a gazdát, aki szállást adott neki,** Szekszárdról jelentik: Agárd községben Horváth János duna földvári munkás és két társa munkakeresés közben egy Sipos nevű gazdánál szállottak meg. A gazda szívesen fogadta a munkát kereső embereket, vacsorát adott nekik és borozgatni kezdett velük. Ivás közben összeváltak, Horváth János előrántotta bicikliját és vendéglátó gazdáját szíveszúrta. Sipos meghalt, Horváth és társa megszöktek, de a csendőrség hamarosan kézrekerítette őket.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban.** Sábbász Sívó szombatján: Gyertyagyújtás öt óra harminc perccor. Szombat köszöntő ima öt óra negyven perccor. — Szombaton reggel hét órakor, délelőtti féltenegy órakor hitszónoklat, délután négy órakor, szombat kimenetele este hat óra huszonöt perccor. — A kápolnásucai templomba szombaton reggel egyegyed 8 órakor, délután egyegyedöt órakor hitszónoklat. — Vasárnap reggel fél 6 órakor szlichesz délután két órakor Mincha-ima. — Vasárnap reggel Kol-Nidre, kezdete mindkét templomban és pólimaházakban félhat órakor, Hétfőn Jajm Kipürkor reggel hat órakor. Bőjt vége hat óra húsz perc körül. — Hétköznapokon kedden reggel hat órakor, a többi napokon hat óra harminc perccor. Este hat órakor. Elnökség.

MA ESTE halászlé és turóscsusza A GAMBRINUSBAN

Uj regényünk

„Száz kéz nyul egy lány után”

Most vasárnaptól kezdve rendkívül érdekes regény közlését kezdjük meg. A regény címe: »Száz kéz nyul egy lány után«, tárgya a mai időkben való. Egy szegény, szép leány sok kísértésnek kitett életét tárja fel megrázó színekkel, érdekesítő fordulatokban, hogy az erkölcsi igazságszolgáltatás érvényesülésével példát szolgáltatson.

E lebilieselő témájú társadalmi regényt csak vasárnapi számainkban közöljük, azonban bő, lehetőleg egész oldalra terjedő folytatásokban. Felhívjuk reá már előre olvasóink figyelmét.

— **Hónapokig helyongolt az erdőben egy megőrült nő.** Szekesfehervárról jelentik: Az Isztimér község határában végighúzódó erdőrengetegben egy szakadék mélyén, negyven—ötven év körüli nő holttestére bukkantak. A kiszállított bizottság megállapította, — hogy a nagy erdőszégen hosszú ideje óta elvadultan élő nő halt meg a szakadékban. A szerencsétlen asszony hé napok óta megőrült aggyal kóborolt az erdőben, ahol hogyókkal, vad gyümölcsest táplálkozott. Barangolás közben a szakadékba tévedt, ahonnan nem tudott kivergődni és valóságga éhenhalt. Nevét, lakóhelyét senki sem ismeri.

— **A családfő öngyilkos lett, nagy nyomorban van a családja.** Somogyi Kovács László géplakatos, néhány hét tel ezelőtt öngyilkos lett. Felesége és négy apró gyermeke nagy nyomorban maradt hátra. A szegény család ezúton fordul a jószívű emberekhez, — hogy viseltes ruhaneművel, valamelyes természetiben, vagy pénzbeli adománnyal segítsék meg. Tekintettel arra, hogy a szegény család egyik Sámsoni úti tanyán húzódott meg ideiglenesen, a nemesszívű adományokat az Ispotálytelepen levő diakoniszai intézetbe kérik, vagy oda kérnek értesítést és az adományért jelentkeznek.

— **Nagyszabású erdélyi népművészeti kiállítást rendez október hételején Bethlen Mária grófnő.** Bethlen Mária grófnő október hó elején székely népművészeti kézimunkákból, szőttesekből és famunkákból kiállítást rendez Debrecenben. Erre az érdekes kiállításra már most felhívjuk a közönség figyelmét, melyen a székely háziipar és népművészeti munkák remekei lesznek kiállítva. Ugyanez a kiállítás az árumintavásáron rendkívül nagy feltűnést keltett. Az említett művészi munkákat minden nagyobb városban kiállítja. A kiállítás jelenleg Aradon van. A kiállítás helyét és idejét későbbi számunkban közölni fogjuk.

— **Verekedő rekonok.** Még március 15-én történt, hogy Hajdúhadházon Veres Sándor, Veres Miklós, Komor Sándor és Komor Sándorné s a rokonai között, bizonyos nézeteltérések miatt heves összeszólalkozás volt. Szó szót követett, majd verekedés támadt, amibe a többi lakó is beleegyeledett. Végül is valaki előhívta a rendőröket, akik a verekedőket leigazolatták és megindították ellenük az eljárást. — Ebben az ügyben dr Jankovich Jenő törvényészi tanácselnök most tartotta meg a föllárgyalást s mivel a vád beigazolást nyert, a vádlottakat fejenként 3—3 havi fogházra ítélte. A törvényészek ítélete ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak fellebbezést jelentettek be.

Gyászrovat

Rentka Árpád fűrdőmester, életének 51-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 18-án, délután öt órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából a római katolikus egyház szertartása szerint tartandó beszterelés után a Szent Anna uccai temetőbe. A temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Három hónapi fogházat kapott kommunista iratok terjesztéséért egy érettségizett fiatal leány. Budapesti bíróság ítélt: A budapesti büntetőtörvény-széken Kovács Miklós tanácsa az ügyészség vádirata alapján felelősségre vonta Rothmann Edit érettségizett magántisztviselőnőt. A fiatal leányt azzal vádolta meg az ügyészség, hogy kommunista röpiratokat terjesztett — Ujpesten fogták el a detektívek, mikor a házak falára röpcédulákat ragasztott majd a házak udvarain szórta szét a röpiratokat. A bíróság előtt Rothmann Edit azzal védekezett, hogy a röpirat tartalmáról fogalma sem volt, azt nem is nézte meg. A röpirat terjesztésével válegényét Boér Ferencet bízta meg valaki. Válegényén akart segíteni, — azért vállalta a röpirat terjesztését. Traeger László dr. ügyészségi alelnök vádbeszéde után a törvényszék az állam és társadalom rendjének erőszakos felforgatására irányuló vétség miatt három hónapi fogházra ítélte el Rothmann Editet.

Szőlővel etetik a nagykőrösi teheneket. Nagykőrösről jelentik: Egy tejszártelep tulajdonosnak feltűnt, hogy a tejszállító asszonyok néhány nap óta több és jobb minőségű tejet szállítanak, mint azelőtt. Amikor érdeklődött az ok iránt, azt a furcsa választ kapta, hogy legújabbban szőlővel etetik a teheneket, amelyek azóta jobb és több tejet adnak. A gazdák azért határozták el magukat erre a lépésre, — mert a rosszabb minőségű szőlőt egyáltalán nem lehet eladni.

Újabb bicikli alkatrészeket találtak a temetőben. A Hatvan uccai ref. temetőben tegnap több bicikli kereket találtak. Ezeket beszolgáltatják a rendőrségre, amely a károsultak és a tolvajok felkutatására megindította a nyomozást. A rendőrség egyébként fel hívja azokat a károsultakat, akikről az utóbbi időkben biciklit loptak, — hogy jelentkezzenek a Kossuth ucca 26. szám alatt, a temetőben talált alkatrészek megtekintésé végett.

Pedlow kapitány ma indul New-Yorkból a magyar szeretetadományok kal. Megírjuk, hogy Pedlow kapitány a magyarországi nyomor hírére ismét megkezdte szeretetadománygyűjtését az amerikai magyarok körében. Az akció nagy sikerrel vezetődött. — A kapitány az összegyűjtött szeretetadományokkal ma indul Európa felé a „Dresden” német gőzös fedélzetén Budapestre érkezése a hó végére várható.

Villám ütötte ki szájából a pipát. Bluthville arkanzi falun hatalmas vihar száguldott keresztül. Jim Owen éppen az ablakból nézte a gyönyörű színtájakot. Egyszerre hatalmas dörögülés hallatszott. Jim Owen szájából kiesett a pipa. A villám beütött a házba, kiverte Owen szájából a pipát, de semmi kárt nem okozott. Sem a pipának, sem Jim Owennek nem történt semmi baja.

Mozik műsora:

Ma pénteken 7 és 9 órakor	
VIGSZINHAZ	Saltó mortálé
URANIA	Ikerférj
1/2 7 és 9 óra	
APOLLO	Tarzan, a tigris

Időjárás. Hazánk észak széléit kivéve úgyszólván mindenütt volt csapadék, legfőképpen délkeleten esett. — A nappali felmelegedés szerdán keleten volt a legerősebb, ahol például városunkban a hőmérséklet is elérte. Idő-prognózis: **Lényeges változás még nem várható.**

Lépfenemérgezés állathörktől. Moholról jelentik: Löwi Izidor moholi nyersbőrkereskedő vásárlás közben megfertőzte a kezét, majd véletlenül a fejét is megkarcolta. A karcolás helye rövidesen megdagadt s a kereskedő állapota egyre súlyosabb lett. Az orvos megállapította, hogy Löwi lépfenefertőzést kapott. Állapota súlyos.

Czája János győzött. Budapestről jelentik: A magyar és német birkozó világbajnok mérkőzésén Czája János haterzer néző előtt a 37. perchen karáthúzással kétvállra fektette Karl Kornat. Czája János Néparénájában folytatódna a középsúlyú profibirkózó mérkőzések, amelyeken a Czája-családot Gusztáv képviseli, aki a hógár Ivanoffal együtt még veretlen.

Anyakönyvi hírek: Halálozások: Kovács Zsuzsanna ref. 81. éves, Bercsényi ucca 3. szám. — Balog István ref. 6 hónapos, Apafa ucca 4—B. — Szabó Erzsébet ref. 45 éves, Kádár dűlő 46. szám. — Eszenyi Árpád ref. kórházas, Komáromi ucca 3. szám. Nagy Lajos. Olajút 14. szám. — Görög János rk. 75. éves, Bercsényi ucca 64. szám. — Hajdú Mihályné gk. 33. éves, Haláp 30. szám. — Grósz Józsefné, Nemzetőr ucca 3. szám. — Kiss János ref. 2. éves, Haláp 36. szám. — Hanna Juliánna, Hajdúnánás, Csíha „420. szám. — Szijjártó Sándorné ref. Késes ucca 22. szám. — Szerafin E. ref. 3. hónapos, Pesti ucca 4. szám.

SPORTHIREK

NÉGYES AMATŐRBAINOKI MÉRKŐZÉS VASÁRNAP A DVSC-PÁLYÁN.

Az érdekesen induló amatőrbajnokság egyik izgalmas fordulóját zajlik le vasárnap Debrecenben, ahol a DVSC Diószegi-úti pályáján bombaprogramot bonvolítanak le az amatőrök. Délután 10 órai kezdettel a bajnokság élén álló Textilgyár játszik a DMTE csapatával, tehát a **Textilgyár—DMTE** mérkőzés jelenti a startot, ahol két egyenlő erejű csapat ütközik meg egymással. Utána fél 12 órakor a **DKASE—Villanygyár** mérkőzés van soron, amelyen a múlt vasárnap a DVSC ellen oly remekül játszott villanygyári csapatnak kell beigazolni a vasárnapi pontszerzésének realitását. Délután fél 2 órakor a **DTE—DVSC** derbimérkőzés kerül sorra, amelynek eredménye döntő kihatással bírhat az amatőrbajnokságra, míg a zsidó ünnepek miatt legkésőbbre, délután fél 4 órára marad az utolsó mérkőzés, a **D. Bőrös—Karcagi MOVE**, amelyen a szenzációsan startolt karcagi csapat mutatkozik be Debrecenben. A hatalmas program igen olesó helyárak mellett kerül megrendezésre, legdrágább ülőhely 1 pengő és még külön érdekességné számítt, hogy hőlgyek ingyen mehetnek be a mérkőzésre. Sűrű villamosközlekedésről gondoskodás történt. — Ugyanez időben a DEAC nagyerdei sporttelepén a **DEAC—Szekgyár** bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. A DEAC-nak ez az első idej bajnoki mérkőzése, míg a Szekgyár most mutatkozik be az első osztályban a debreceni közönségnek, találkozásuk tehát érdekes küzdelmet eredményezhet.

Felhívások. A DTE ezután hívja fel összes játékosait, hogy ma, péntek este 8 órakor szakosztályi ülésen Széchenyi ucca 19. sz. alatt feltétlenül jelenjenek meg. **Intéző.** — A DKASE ma este fél 9 órakor szakosztályi ülést tart, amelyen összes játékosainak megjelenését kéri a **vezető.** — Felkérem a Török-vés összes játékosait, hogy szakosztályi ülésre f. hó 18-án este 7 órakor meg-

jelenni szíveskedjenek. **Intéző.** — Felkérem a Vargakerti FC játékosok figyelmét, hogy folyó hó 18-én szakosztályi ülésen megjelenni szíveskedjenek K. Tóth ucca 34 alatt. **Vezetőség.** — Felkérem a Csigeakerti FC összes játékosait, hogy f. hó 18-án este fél 8 órára a Mester ucca 13. sz. alatti Madarász féle vendéglőben okvetlenül jelenjenek meg szakosztályi gyűlésre. Az 1 pengőt mindenki hozza magával. **Intéző.** — Felkérem a D. Vasas összes játékosait, hogy folyó hó 18-án, azaz péntek este legkésőbb 8 órára Déli-sor 23. sz. alatt okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. **Intéző.** — Felkérem a Csaba FC összes játékosait, hogy ma este fél 8 órára a Berger-féle vendéglőben jelenjenek meg Salétrom u. 12. sz. alatt. **Intéző.** — Felkérem azon ifjúsági játékosokat, kik jelenleg csapatban nem játszanak, hogy ma este fél 8 órára a Simonffy ucca sarkán lévő Fekete hollóban jelenjenek meg, mivel egy új csapat alakul. Az éremmérkőzésekre be-nevezünk.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTÖZSDE.

A tegnapi lanyhulást javuló irányzat váltotta fel. A készárúvásáron a buza 10—20, a rozs 20, a zab 30, a tengeri pedig 30—40 fillérrel volt drágább. — A határidőpiacon a buzánál 30, a rozsnál 35, a tengerinél 25 filléres áremelkedések voltak.

A határidőpiac hivatalos árfojlamai: Buza decembe 10.00, 10.35, 10.40, 10.45, zárlat 10.43—10.45; márciusra 11.65, 11.63, 11.61, 11.57, 11.55, 11.64, 11.53, 11.63, zárlat 11.66—11.67. Rozs márciusra 11.55, 11.62, 11.70, zárlat 11.60—11.63. Tengeri májusra 12.35, 12.37, 12.45, 12.55, 12.60, zárlat 12.57—12.60.

A budapesti árutözsde hivatalos árfojlamai: Buza tiszai 77 kg-os 9.20—9.45, 78 kg-os 9.35—9.60, 79 kg-os 9.50—9.75, 80 kg-os 9.55—9.85, felsőtiszai 77 kg-os 9.05—9.20, 78 kg-os 9.20—9.35, 79 kg-os 9.35—9.50, 80 kg-os 9.45—9.55. A különleges (80 kg) tiszai buza 10.00—10.30 pengő. Rozs 9.10—9.20, tak. árpa I. 14.50—15.00, tak. árpa II. 14.00—14.25, felvidéki sörárpa 18.00—20.00, egyéb sörárpa 16.50—17.75, zab I. 18.10—18.40, zab II. 17.75—18.00, egyéb tengeri 14.90—15.20, korpa 10.00—10.20.

ÁLLATVÁSÁROK.

A **pesti vágómarhavásárra** felhajtottak 248 darab vágómarhát. Ökör, legjobb 84—90, kivételesen 96, közép 52—78, gyenge 40—50. Bika, legjobb 70, közép 48—68, gyenge 46. Tehén, legjobb 70—76, közepes 48—68, gyenge 36—46. Növendékmárha 52—70. Kicsontozni való marha 20—34. Az irányzat lanya volt. A jövő hétfői vásárt kedden tartják meg.

A **ferencvárosi sertésvásárra** felhajtottak 3520 sertést. Eladtak elősúlyban kilogrammonként könnyű sertést 108—112, közepes sertést 112—118, nehéz sertést 118—121, keresztézett sertést 118—120 fillérért. Az irányzat lanya volt.

PEST VÁRMEGYE EGY ÉVRE ÁLTALÁNOS MORATÓRIUMOT KÉR A KORMÁNYTÓL.

Pest vármegye vezetői értekezletet tartottak, amelyen a téli inségakció megszervezésével foglalkoztak. Az értekezlet elhatározta, hogy az idej rossz termésre való tekintettel a segélyezésüket kiterjesztik és a téli inség leküzdésére, továbbá az inségesek élelmezésére és a vetőmagellátásra már tervezet is dolgoztak ki. Ezen inségtervezetnek leg-érdekesebb javaslata az, hogy a vármegye egy évre általános moratórium elrendelését kéri a kormánytól.

IPARTESTÜLETI HIREK.

A debreceni Ipartestület hentes szakosztálya f. hó 18-án, pénteken este félnyolc órakor az Ipartestület kistanács-termében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Adópanaszok elintézése és folyó ügyek. A szakosztály elnöksége ezután hívja fel tagjait, hogy az ülésen feltétlenül és pontosan megjelenni szíveskedjenek.

A debreceni Ipartestület vendéglős, kávé és szállodás szakosztálya ma, pénteken délután négy órakor az Ipartestület kistanács-termében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Határozathozatal a vendéglős tanonciskola sorsa felett és egyéb fontos szakosztályi ügyek. Az ülés rendkívül fontos voltára tekintettel, a szakosztályi tagok teljesszámú és pontos megjelenését ezután kéri a szakosztály elnöksége.

A DEBRECENI FÜSZERKIS-KERESKEDŐK EGYESÜLETE NEK ÉRTEKEZLETE.

A Debreceni Fűszerkereskedők Egyesülete f. évi szeptember hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében értekezletet tart. Az értekezlet tárgysorozata: 1. A forgalmiadóváltás alá eső cikkek bejelentési módjának megbeszélése. 2. A naptárosztogatás ügye. 3. A hitelmegvonások kérdése. Az egyesület elnöksége ezután hív meg minden fűszerkereskedőt az értekezletre. Tekintettel arra, hogy a forgalmiadóváltás alá eső cikkek bejelentését az egyesület vezetősége által elkészített nyomtatványon, egységes formában lehet bejelenteni, az egyesület elnöksége arra hívja fel a fűszerkereskedőket, hogy a bejelentést még ne tegyék meg, csupán a szeptember hó 12-én volt készletet pontosan állapítsák meg a következő cikkekben: tüzelőfa, faszén, gyufa, cukorka, csokoládé, kakaó, az összes fűszer- és gyarmatarúk, üveg- és porcellánárúk, szalámi és hentesáru, esetleg bórárúk. Kéri az egyesület elnöksége a fűszerkereskedőket, hogy az értekezleten mentől nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

Parcellázásra

Földbirtok: Ondódon 120 hold, város alatt 30 hold 5 évi részletfizetésre.

Házhelyek: Simonyi, Vilmos császár, Poroszlav, Lázár, Onossai, Böszörményi, Létai, Széchenyi utcákban. Kedvező fizetés mellett. Parcellázásra felvilágosít: Debreczeny mérnök, Piac ucca 10., délután 2—5-ig.

SINGER
VARRÓGÉP
mégis a legjobb!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
Debrecen, Piac-utca 79.

A m. kir. rendőrség
debreceni kerületének főkapitánya
4044—1931. köz. szám.
ARVERÉSI HIRDETMEY.
A m. kir. államrendőrség debreceni
kerületi főkapitányságnak központi
raktárából és leltárából folyó évi október
hó 8-án délelőtt 11 órakor Debre-

cenben, Kossuth u. 20. szám alatt hin-
tók, szekerek, különféle lószerszámok
nyilvános árverésen eladtnak.
A részletes feltételek hivatalos órák
alatt rendőrpalota II. em. 71. számú
szobájában megtekinthetők.
Debrecen, 1931 szeptember 15-én.
Dr. Gyucz Tihamér s. k.
kerületi főkapitány.

Virágos
csendes udvarban buto-
rozott szoba kiadó. Ro-
hermere u. 61. 667

Különbejárati
butorozott 1—2 szoba
kiadó. Klein, Dégen-
feld tér 3. 674

Különbejárati
csinosan butorozott szo-
ba kiadó Széchenyi ut-
ca 15., emelet. 680

Légfűtéses
szoba, esetleg ellátással
kiadó, Bika-bérház II.
emelet, 8. 643

Különbejárati
elegáns butorozott szo-
ba kiadó. Ferenc Jó-
zsef ut 79. 676

Különbejárati
uccai szép, kényelmes
szoba, takarítással, elő-
szobával, fűskamarával
villannyal kapukulccsal
1—2 szolid urnak ki-
adó, Simonffy uca 47.
száma. 594

**Autó, motor,
kerékpár**

Austin traktor
üzemképes dinamóval,
szíjtárcsával 1200 pen-
gőért eladó. Fekete Gá-
bor, Nádudvar. 616

Ajánlat

Zálogedulát
minden tárgyról veszek
Hunyadi uca 14. uccai
üzlethelyiség. 625

Gombok
áthuzását vállalom, Pé-
terfia uca 32. 638

Iskolaruha,
intézeti bluz, fehérne-
mü olcsón készül. Fe-
hérnemű, gyermekruha
készítő. Sas u. 2.
6 h. v.

Kiárúsítás
áron alól vásárolhat
most szöveteket, Bat-
thányi uca 16. szám,
udvarban, míg e készlet
tart. Férfi és női ruhák-
ra, felöltőkre, prima
minőségben, gyönyörű
színekben. Sötétkék és
fekete gyapju kamgar-
nok, prima csikos nad-
ránganyagok. Kosztüm s
nőkabát szövetek. —
Ezenkívül raktáron le-
vő Bembergerek, crepe
de shin, georgette, női
szövetek minden el-
fogadható áron, rend-
kívül olcsó áron, telje-
sen kiárúsított. Igyekez-
zen mostan vásárolni,
mert ezzel igen sok
pénzt takaríthat meg,
ki e tételtől vásárol. —
Szombaton zárva.
566—IX—30.

Padlólakók
speciális minőségben,
magasfényű a legszebb
színekben, olcsó árban
Kapható Stern festék-
üzletében, Piac u. 10.
Bikával szemben. —
Ugyanott biztos hatású
irtószert vásárolhat ol-
csón, poloska, svábho-
gár, patkány és egér
irtására. VV

**SZEM-
üvegek,
hőmérők
és lé-
szerek legolcsóbban —
Paulo vésnők, bélyegző-
készítő és látszerkeres-
kedőnél, Batthyányi u.
22. sz. 18h—v.**

Kölesönök
házkra, földekre fo-
lyósítottak. Bleuer
bankház, Piac uca 77.
681

Használt ruhák

Női, férfi
téliakbát, prémés és
őcszi férfi kabát eladó,
Hatvan uca 2. szám,
házmesternél, 12—2-ig.
632

Vegyes

Elvesztett
az Arany János uca
sarkától, Csapó uca 24
számig terjedő út-
vonalon egy szegény ki-
futófiú 39 pengőt. Ez-
úton kéri a becsületes
megtalálót, hogy a
pénzt Csapó uca 24.
szám alatt, jutalom el-
lenében adja be. 684

Kereslet

Billiárd-asztalt
bérelek. Cim a kiadó-
ban. 557

**Gazdasági
termények**

„Vetőmagbuza.”
Gróf Keglevich csáko-
pusztai uradalomban a
budapesti tőzsdei árért
(80 kg. fajsúlyú tiszai)
és ezenfelül boletta 6
pengő előre beküldése
ellenében, vagy után-
vétellel vevő zsákjaiban,
vagy uradalmi zsákban
vevő számlájára kapha-
tó Eszterházi, Dió-
szegi és Bánkútiak
utántermésű közismert
nagy hozadékú minő-
ségű búzák a fenti ára-
kon. Cim: u. p. Nagy-
léta, Csáko pta. Vasut-
állomás Pocsaj-Esztar.
665

Ingósvétel

Használt
horgonyozott, vagy fe-
kete ötnegyedés csövet
keresek megvételre. —
Cim a kiadóban. A

Eladó házbely

Kondor uccai
házbelyek négyszög-
ölenként 4 pengőért,
részteljesítésre eladók,
Szent Anna uca 4.
629

Földbérlet

Kiadó
nyolc hold jól trágyá-
zott föld és 200 kereszt
szalma eladó. Ondód-
fáji dülő 37. Horváth
Istvánné. 670

Eladó föld

Eladó
szőlő kicsinybe és nagy-
ba, kilója 15 fillér. Po-
roszlai ut 54. szám.
677

32 és fél hold
föld, közvetlen a város
alatt, külön tanyá-
épületekkel, 15 hold a
szoboszlói úton, tanyát
lan, eladó. Értekezhet-
ni a Tiszavidéki Mező-
gazdák Szövetkezeténél
Hunyadi uca 2. szám,
(Royal épület). 685

26 kat. hold,
legkiseb tanyásbirtok,
a Szepesen eladó,
dr. Horváth, Verbőczy u
6. szám. 580

Eladó állatok

Továbbtenyésztésre,
vagy bizalásra alkalmos
30 drb. öreg koca
és 40 drb. féléves süldő
sertés eladó. Gorove-
utadalom, Monostor-
pályi. 662

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
A Tiszántúli Könyv- és
Lapkiadó Rt. kiadása
és rotációs nyomása.

Ha Debrecenben keres a pénzét, Debrecenben költse el!

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűből álló, valamint levelezési, házassági, kereskedelmi, ipari apróhirdetések és a kezdő szavak díja kétszeresen számítatnak. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők. — A közlési díj vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József kir. herceg-utca 1. sz. (Bika-bérház) tudhatók meg. — Hirdetési ügyekben telefonon a 788. szám nyújt felvilágosítást.

**Alkalmazást nyer
lért**

Andaházi Szilágyi Mihály Intézetben (Poroszlai ut 2.) a házme-
steri állás megüresedett.
Javadalom: két szobás
lakás villanyvilágítással
Pályázní óhajló kijelent
kezzenek dr. Nagy Sándor
felügyelő tanárnál a
délutáni órákban. 671

Gyakorlott
szobainas felvétetik Kül-
sövásártér 4. szám alatt
675

Fodrász-segéd
kisegítőnek és egy ügyes
fiú tanulónak felvétetik.
Kézelmann fodrász
Kishegyesi ut 38. 678

Kifutófiú,
ki már fűszerüzletben
volt, felvétetik, Bur-
gondia uca 14. 686

Kifutófiú,
kerékpárral, jelentkez-
zék, reggel 8—9 óráig,
sütőde, Vár uca 2. 683

Műszaki üzlet
Keres pázezer pengővel
vagy megfelelő garan-
ciával rendelkező üzlet-
vezetőt. Tökéje bizto-
sítva. Referenciákkal,
fizetési igényvel levelet
a kiadóba „Jzleti szel-
lem” jellegére. 691

Ügyes,
erős kifutót felvesz. —
Műszaki Társaság, Hu-
nyadi uca 17. szám. 696

Gyermektelen
házaspárt, házmester-
nek felveszek, azonnal-
ra, Mester uca 16. 694

**Alkalmazást nyer
adó**

Egy esinos
eukorkaárusleány fel-
vétetik az Uránia buffé
jében. 688

Könyvelésben

s gépirásban gyakorlott
jó és gyors kézírású kis-
asszonyt, azonnal fel-
veszünk. Sajátkezűleg
írt ajánlatokat, életkor,
eddig működés és fize-
tési igények megjelölé-
sével, „Állandó” jelleg-
re e lap kiadójába ké-
rünk. 572

Ügyes
mindenesleány, hosszú
bizonyítványú, jelent-
kezzon, Erdős ház-
felügyelőnél, Szent
Anna uca 10. szám. 689

Szolid
uriházhoz mindenes-
leány, éves bizonyít-
vánnyal, azonnal fel-
vétetik, Ferenc József
ut 43. szám. III. e. 1. a.
670

Egy
ondoláló hölgy felvé-
tetik, Hadházi uca 5.
Kózkórház mellett. 697

**Alkalmazást keres
adó**

Fiatal
tanítónő gyermekek ta-
nítására ajánlkozik. El-
megy vidékre is. Cim a
kiadóban. 663

**Üzlet, műhely,
raktárhelyiség**

Világos,
tágas, mindenre alkalmos
üzlethelyiség azon-
nal elfoglalható. Beth-
len 27. 668

**Atadó üzlet,
vendéglő**

Péksütőde,
olcsó bérrrel, berende-
zéssel, jutányos áron át-
adó. Cim Kishegyesi út
8. szám. 356 X—16.

Koresma

forgalmas helyen azon-
nal kiadó. Cim a kiadó
ba. 661

**Használt
RUHÁIT**

**legbiztosabban a
DEBRECENI
apróhirdetése
után adhatja el.**

Egyedüli
felvételi hely:
József kir. hg. u. 1.

Iroda
és üzlethelyiség Piac u.
7. sz. alatt azonnal ki-
adó. Értekezni lehet
Bészler és Dávid vas-
kereskedésében, Piac u.
7. sz. 666

Butorozott szoba

Különbejárati
csinosan butorozott
szoba kiadó, Péterfia
uca 34. Emerichék. 698

Egy
nagy utcai légfűtéses bu-
torozott szoba két sze-
méllyre is kiadó. Kos-
suth u. 22. 682

Különbejárati
kapu melletti utcai buto-
rozott szoba, előszobá-
val, előszobában angol
klozettel október
hó 1-ére kiadó. Eötvös
u. 7. 664

Butorozott
szoba, olcsón kiadó. —
Bíró sporttelep, Külső-
vásártér 18-a. 687

Különbejárati
uccai butorozott szoba,
villannyal azonnalra ki-
adó, Gólya uca 8. sz.
690

**Kiadó lakás
egy szobás**

Azonnal
kiadó szép nagy utcai
festett szoba, konyha,
speiz, nagy cserepes
fűskamara, jó víz az ud-
varban, Kisfaludy u. 2.
660

**Kiadó lakás
két szobás**

Ispotály uca 7.
szám alatt uccai két
szoba, előszoba, kony-
ha, bérbeadó. 630

Uccai
két szoba, konyhas la-
kás kiadó, ugyanott bor-
eladás, Török Bálint u.
3. szám. 692

**Kiadó lakás
nagyobb**

Arany Bika
bérházban négy szo-
bás, komfortos lakás
november 1-re kiadó.
Érdeklődni lehet: Bi-
ka hallban 6h—17-ig.

Modern
négyosztós, háromszobás
szépén kifestett la-
kások kiadók. Csapó 59
670